

Yttrande från Europeiska och sociala kommittén om ”Den förnyade Lissabonstrategins externa dimension”

(initiativyttrande)

(2010/C 128/08)

Föredragande: **Luca JAHIER**

Den 26 februari 2009 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett initiativyttrande om

”Den förnyade Lissabonstrategins externa dimension”.

Facksektionen för Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning (observationsgruppen för Lissabonstrategin) har svarat för kommitténs beredning av ärendet.

Med tanke på ärendets brådskande karaktär utsåg Europeiska ekonomiska och sociala kommittén vid sin 457:e plenarsession den 4–5 november 2009 (sammanträdet den 4 november) **Luca JAHIER** till huvudföredragande och antog följande yttrande med 177 röster för, 1 röst emot och 7 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning är föremål för en omfattande översyn inför nästa årtionde, en översyn som också omfattar en diskussion om strategins externa dimension.

1.2 Europa blomstrar framför allt tack vare dess öppenhet gentemot resten av världen. Den ger ekonomiska fördelar men leder också till kultur- och kunskapsutbyte och till att omvärlden erkänner de europeiska värdena. EU är världens främsta exportör och importör av varor och tjänster, är världens näst största källa till och mottagare av direkta utländska investeringar, är världens främsta biståndsgivare och har världens näst största valuta. EU har därför ett geostrategiskt intresse av att utveckla sin externa verksamhet, som främjar och skyddar intressena hos unionens 500 miljoner invånare. Men EU har också ett eget ansvar för att ta tag i globala problem och att bidra till att upprätta strikta normer för att hantera globaliseringen.

1.3 En viktig prioritering under de senaste tio åren har varit att uppnå ett långtgående, välavvägt och rättvist multilateralt avtal om en omfattande liberalisering av handeln och en gradvis öppning av marknaderna inom en reglerad ram. Särskilt initiativet *Global Europe* från 2007 har varit direkt kopplat till den förnyade Lissabonstrategin.

1.4 De utmaningar som framväxten av nya globala stormakter och den världsomspännande finansiella och ekonomiska krisen medför är än tydligare bevis på globaliseringens geopolitiska natur, varför EU måste skaffa sig en förnyad övergripande, mer enhetlig och kraftfull extern strategi. Europa behöver en ny syn på sin globala roll, som å ena sidan beaktar den geostrategiska situationen vad gäller unionens egen historiska och geografiska placering, råvaru- och energiförsörjning och utveckling av nya, ännu fattiga marknader, och å den andra sidan EU:s egen förmåga att bidra till att lösa globala problem i fråga om säkerhet, klimatförändring, fattigdom och internationell migration genom att ta vara

på de framgångsrika värdena i den egna sociala marknadsekonomi, som betraktas med stort intresse världen över.

1.5 En välbetänkt europeisk handlingsplan bör syfta till att bygga upp och stärka EU:s plats och roll i det nya scenario som globaliseringen skapar genom att:

- utveckla EU:s utrikespolitik och de externa inslagen i unionens övriga politikområden, enligt ett strukturerat förfarings sätt, där man skapar större samstämmighet mellan alla politikområden och harmoniserar medlemsstaternas insatser,
- säkerställa en välavvägd öppning av marknaderna genom avslutning av Doharundan och en strukturerad dialog med de viktigaste parterna,
- stärka EU:s roll som internationell lagstiftare och föra en internationell politik som bygger på främjande av rättigheter,
- stärka eurons internationella dimension,
- anta målet att skapa ett brett område för utveckling och ekonomisk tillväxt som vi kan kalla ”Eur-Afrika; en allians för ömsesidiga framsteg”, som skulle omfatta en snabbt fullbordad utvidgning, grannskapspolitiken, Unionen för Medelhavsområdet samt ett starkt partnerskap med Afrika.

1.6 Denna europeiska handlingsplan skulle få en distinktare profil och bli enhetligare om den skulle utvecklas gradvis inom utrikespolitikens bredare ramar, precis som unionen planerar.

1.7 För att skapa ett brett politiskt samförstånd kring ett så krävande och kraftfullt utrikespolitiskt projekt och för att få det att utvecklas maximalt krävs att arbetsmarknadsparternas och det organiserade civila samhällets roll kraftigt stärks, både i Europa och i tredje land.

1.8 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) besitter alla instrument för att spela en allt viktigare roll vad gäller att befästa och utveckla gemensamma system för övervakning och aktivt deltagande av det civila samhället i så gott som alla delar av världen, något som för övrigt är utmärkande för den europeiska sociala modellen som är respekterad världen över.

2. Inledning

2.1 Europa är i dag världens starkaste ekonomi, har en integrerad marknad på 500 miljoner invånare, är en handelsmakt utan motstycke och har med euron världens näst största valuta. Att skapa en win-win-situation inom de internationella förbindelserna innebär för EU inte bara att ta på sig det ansvar som följer med unionens tyngd, utan också att säkerställa utvecklingen av de externa intressen – ekonomiska och geostrategiska – som är vitala för framgången med EU:s egen modell, som är världens öppnaste och som har de högsta sociala och miljömässiga normerna.

2.2 För att försäkra sig om en varaktig tillväxt, en kvalitativ sysselsättning och hållbar utveckling, som är Lissabonstrategins mål, är det således allt viktigare att EU stärker sin egen utrikespolitik.

2.3 Efter Lissabondagordningen 2000 och översynen av den 2005, är det först under 2007 som frågan om den externa dimensionen väcks. I slutsatserna från Europeiska rådets vårmöte 2008 kan man läsa: "EU bör därför fortsätta sitt arbete med att forma globaliseringen genom att stärka den förnyade Lissabonstrategins externa dimension" (1).

2.4 I slutsatserna framhölls följande prioriteringsområden:

- Främja frihandel och öppenhet som ett sätt att stödja tillväxt, sysselsättning och utveckling för såväl unionen som dess handelspartner och fortsätta att gå i täten på detta område,
- Förbättra det multilaterala handelssystemet, särskilt genom att också fortsättningsvis eftersträva en ambitiös, balanserad och övergripande överenskommelse inom Doha-utvecklingsrundan,
- Ingå ambitiösa bilaterala avtal med viktiga handelspartner och ytterligare intensifiera insatserna för att integrera grannländer och kandidatländer genom att utveckla ett gemensamt ekonomiskt område,
- Säkerställa tillförlitlig tillgång till energi och strategiska råvaror,
- Stärka befintliga ekonomiska förbindelser och utveckla ömsesidigt fördelaktiga strategiska partnerskap med framväxande ekonomiska makter inom ramen för sund konkurrens.
- Främja samarbete på lagstiftningsområdet, för samstämmiga normer och likvärdiga regler av ömsesidigt intresse för såväl EU som dess partner, samt förbättra effektiviteten i efterlevnaden av immaterialrättssystemet mot plagiat.

(1) Punkt 12 i ordförandeskapets slutsatser (13–14 mars 2008).

2.5 I den senaste tidens diskussioner om vilka instrument som EU ska använda för sin utrikespolitik framhålls följande (2):

- En **bredare strategi för EU:s yttre åtgärder**, som knyter samman den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, handeln och samarbetspolitiken med den externa dimensionen inom EU:s interna politik (3).
- En ny generation av **europiska samarbets- och utvecklingsprogram**, som bygger på ett "europiskt samförstånd" (4) och på partnerskapet EU–Afrika från november 2007 (5).
- Ett nytt förhållningssätt inom **handelspolitiken**, där också värdet av de bilaterala och regionala förhandlingarna framhålls.

3. En redan befintlig extern dimension...

3.1 Strävan efter ett långtgående, balanserat och rättvist multilateralt avtal om en mer omfattande liberalisering av handeln och en gradvis öppning av marknaderna för att utöka de områden där de europeiska företagen kan konkurrera och på så sätt skapa nya möjligheter för tillväxt och utveckling har varit de senaste tio årens viktigaste fråga.

3.2 Världshandelsorganisationen (WHO) har definierats som hörnstenen för ett utökat handelsutbyte inom ett reglerat system och en multilateral ram. **Utvecklingsagendan från Doha** har varit en viktig prioritering för kommissionen.

3.3 De besvärliga Doha-förhandlingarna och särskilt det faktum att de gick i stå i juli 2006, ledde till att EU med rådets godkännande i april 2007 företog en omfattande översyn av kommissionens meddelande "Ett konkurrenskraftigt Europa i världen – Ett bidrag till EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi" (6).

3.4 I den föreslagna strategin, som är knuten till den förnyade Lissabonstrategin från 2005, upprepas och stärks det allmänna målet om en alltmer global och integrerad extern handelspolitik, som både syftar till att locka till sig nya investeringar och partnerskap och säkerställa allt öppnare marknader i hela världen. Vid sidan av det traditionella och viktiga instrumentet som de multilaterala förhandlingarna utgör innehåller strategin en ny generation av bilaterala och regionala avtal (7) med det fortsatta syftet att undanröja icke-tariffära och andra handelshinder och att uppnå en progressiv och omfattande harmonisering av lagstiftningen.

(2) Maria João Rodrigues: Europe, Globalisation and the Lisbon Agenda. Institutet för strategiska och internationella studier, 2009.

(3) KOM(2006) 278 slutlig och KOM(2007) 581 slutlig.

(4) KOM(2005) 311 slutlig.

(5) EUT C 77, 31.3.2009, s. 148.

(6) KOM(2006) 567 slutlig.

(7) Dessa ingick redan i Cotonouavtalet med AVS-länderna, där sex ekonomiska partnerskapsavtal på regional nivå föreslogs.

3.5 I ett meddelande från december 2008 om de externa aspekterna av Lissabonstrategin ⁽⁸⁾ lanserade kommissionen slutligen målet att avsluta de multilaterala handelsförhandlingarna och att främja regleringssamarbetet och partnerskapet för tillträde till marknaderna.

3.6 EESK har avgett två yttranden om detta ämne ⁽⁹⁾, där följande underströks:

- En avslutning av Doharundan förblir en strategisk prioritering, inom vilken de bilaterala avtalen kan ge ett mervärde.
- Man måste vara mer uppmärksam på de återverkningar som öppnare marknader kan få på olika områden och befolkningsgrupper, och således fästa större vikt vid social rättvisa och främjande av anständigt arbete.
- Man bör i bilaterala avtal också inkludera andra allt viktigare aspekter i världen, som miljö, energi, kultur, migration och globala styresformer.

4. ... men som i dag är fullständigt otillräcklig

4.1 Nya utmaningar

4.1.1 EU står inför nya utmaningar

- Den ökande konkurrensen från tillväxtekonomier, och tillväxten inom de asiatiska stormakterna.
  - Klimatförändringarna och energin.
  - Effekterna på EU och dess grannar av utvidgningen till 27 medlemsstater.
  - Livsmedelskrisens återkomst.
  - Insikten om att globaliseringen, från att ha varit endast ekonomisk, nu har fått en allt större geopolitisk karaktär.
  - Den internationella finansiella och ekonomiska krisens utbrott.
- 4.1.2 Dessa utmaningar gör att det **krävs en mer sammanhängande och kraftfull extern strategi** för att överbrygga den växande diskrepansen mellan EU:s ekonomiska tyngd och unionens allttjämt alltför svaga inflytande på den komplexa och allt omfattande globaliseringsprocessen. Samtidigt måste EU försvara sina egna intressen och få möjlighet att befästa sina egna värden.

⁽⁸⁾ KOM(2008) 874 slutlig.

⁽⁹⁾ EUT C 175, 27.7.2007, s. 57 och EUT C 211, 19.8.2008, s. 82.

4.1.3 Konsekvenserna av den globala finansiella och ekonomiska krisen kommer utan tvekan att vara kännbara även långt efter 2010. Den viktiga internationella dimensionen och dess inriktning kommer att vara avgörande för alla framtida tillväxt- och sysselsättningsstrategier i varje region i världen. **Varje regions förhållningssätt till denna process kommer att vara avgörande för dess egen och hela världens framtid.** Detta berör framför allt Europa som är världens mest öppna ekonomiska område och därför mer beroende än andra av import och export.

4.1.4 Den pågående krisen gör att **tesen om en internationell arbetsdelning** definitivt är överspelad. Enligt denna skulle basproduktionen eller bearbetade produkter och den kostnadsbaserade konkurrensen överlåtas på de viktigaste framväxande ekonomierna och verksamheter med ett stort mervärde, som framför allt bygger på forskning, innovation, tjänster och kvalificerad arbetskraft, på de europeiska länderna och på andra viktiga utvecklingsländer.

4.1.5 Den senaste tidens ekonomiska utveckling i BRIK-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina), som det ökade antalet patent, de omfattande utländska direktinvesteringarna från Europa och de framväxande ekonomiernas ökade investeringar i EU, etableringen av statliga fonder, som alla kommer från länder utanför OECD, är alla tecken på snabba förändringar inom den globala ekonomiska strukturen, som EU på lämpligt sätt måste bemöta.

4.1.6 De plattformar som på senare tid har vuxit fram i andra delar av världen, som också de är inriktade på strategier för innovation och kunskap, antyder att vägen ut ur den ekonomiska krisen skulle kunna skapa ett mycket mer komplext scenario med högt integrerade regionala block med ökad inbördes konkurrens, där det i vart och ett av dessa skulle kunna uppstå nya former av arbetsdelning och ekonomisk och social obalans.

4.2 En innovativ och ambitiös utmaning

4.2.1 **Unionen har flera gånger visat** att den med fredliga medel och med hjälp av ett framförhandlat samförstånd kan påverka den internationella arenan, där andra alltmer diversifierade aktörer verkar, och stundtals på ett avgörande sätt bidra till välfärden i stora delar av världen (det trettioåriga samarbete med AVS-länderna och EU:s utvidgningspolitik).

4.2.2 EU har dessutom bidragit till att skapa en ytterst detaljerad ram av regionala avtal, sektorsavtal och avtal om övergripande samarbete. Tidigare skedde detta inom ramen för WTO-förhandlingarna och i dag sker det i anslutning till den nya process som pågår inom G8/14 och G20 för att upprätta en striktare ram för regler och instrument för den internationella finansvärlden, inklusive IMF:s och Världsbankens roll.

4.2.3 **Diskussionen om den externa dimensionen**, som från början rörde handelspolitiken och därefter energi- och klimatproblemen, har nu utökats till att omfatta allt bredare områden som migrationspolitiken och globaliseringens effekter på det sociala området (justeringsfonden och grundläggande arbetsnormer), miljö (Kyotoprotokollet, hållbar ekonomi), näringslivsfrågor (immateriell äganderätt, statliga fonder), det politiska området (EU:s utvidgning och grannskapspolitiken) samt på det diplomatiska området. Här ska också nämnas eurons roll, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens och försvars- och säkerhetspolitikens inverkan på EU:s växande internationella roll, möjligheten att i den europeiska säkerhetsstrategin inkludera frågan om de varor och intressen som är av strategiskt intresse för Europa, vilket redan andra ekonomiska stormakter i världen gör.

4.2.4 Av ovanstående framgår klart att **det blir allt svårare att låta Lissabonstrategin omfatta alla dessa dimensioner** utan att den ändrar natur.

4.2.5 **Ändå är dessa dimensioner allt viktigare** för att det mål för vilket strategin kom till, nämligen att rusta EU för globaliseringsprocessen, helt ska kunna uppnås.

4.2.6 Å andra sidan bygger en stor del av EU:s externa politik huvudsakligen på **etablerad praxis och på en hög grad av integration** – vare sig det handlar om gemenskapens politik eller en politik som utformats gemensamt av EU och medlemsstaterna. Dessa politiska insatser är kanske ännu inte tillräckligt samordnade sinsemellan eller också saknar de fortfarande en gemensam övergripande strategisk vision, men de kan ändå utvecklas och har en ansenlig genomslagskraft som ändå är helt överlägsen de enskilda medlemsstaternas insatser eller den inverkan som många andra områden av EU:s interna politik har.

4.3 Mot en förnyad extern strategi för Europeiska unionen

4.3.1 Man skulle följaktligen kunna tala om en **"extern komponent inom den europeiska globaliseringsstrategin efter 2010"**, som är nära samordnad och integrerad med den mer interna komponent som utvecklingen av den nuvarande Lissabonstrategin för tillväxt och sysselsättning utgör, men som har en **större autonomi och ett striktare strategiskt syfte** ⁽¹⁰⁾.

4.3.2 **Europa behöver en ny syn på sin globala roll och en passande handlingsplan**, som kan hantera utmaningarna under detta århundrade och som bygger på EU:s egna värderingar, som kan förmedlas och förstås av medborgarna och de europeiska aktörerna, diskuteras med de viktigaste motparterna i världen och som kan läggas fram vid internationella forum.

4.3.3 Denna vision som är inriktad på framsteg och "god" sysselsättning ska syfta till hållbar utveckling och kunna främja

⁽¹⁰⁾ Se slutsatserna från Laurent Cohen-Tanugi-gruppen, som utarbetade den förberedande rapporten inför det franska EU-ordförandeskapet under andra halvåret 2008 (www.euromonde2015.eu).

sambällen där alla får plats, öppna ekonomier och fredliga relationer, men också vara utåtblickande och långsiktig. EU måste i högre grad beakta den **geostrategiska aspekten av unionens egen historiska och geografiska roll, av den nödvändiga tryggade råvaru- och energiförsörjningen** ⁽¹¹⁾ och den **oundvikliga utvecklingen av nya, ännu fattiga marknader**.

4.3.4 Kommissionens korta men kraftfulla dokument inför toppmötet i Hampton Court i oktober 2007 med titeln "Det europeiska intresset – För framgång i en globaliserad värld" ⁽¹²⁾ innehöll ett viktigt bidrag till utvecklingen av en sådan vision. Samma år framförde också EESK liknande synpunkter ⁽¹³⁾.

4.3.5 En förnyad Lissabonstrategi efter 2010 borde åtföljas av **en ny och mer strategisk inriktning på EU:s externa verksamhet som syftar till att bygga upp och utveckla EU:s plats och roll i det nya scenario som globaliseringen skapar**.

4.3.6 För detta ändamål måste man bygga vidare på tankarna från rådets slutsatser från mars 2008 och utarbeta en detaljerad handlingsplan, som är uppdelad i fyra sinsemellan sammanhängande och samverkande nivåer och som syftar till att

- säkerställa **en balanserad öppning av marknaderna** och utveckling av den internationella handeln med varor och tjänster och dessutom garantera att **EU får en säker och hållbar tillgång till resurser** som är nödvändiga ur strategisk synpunkt,
- **stärka den ekonomiska dialogen med samtliga viktiga partner**, inom ramen för en multilateral strategi och fortsätta att **stärka eurons internationella roll**,
- presentera EU som **"internationell normgivare"** som verkar för högre företags- och miljönormer, sociala normer och normer för "anständigt" arbete, för offentlig upphandling och immaterialrätt genom att bidra till att fastställa nya regler för finansmarknaderna och förvaltningen av den internationella ekonomin, såväl på multilateral som regional nivå,
- **återlansera EU:s tre viktigaste politikinsatser för extern utveckling**, nämligen fullbordad utvidgning, grannskapspolitik och Unionen för Medelhavsområdet, nytt partnerskap med Afrika inom ramen för AVS, för att på detta sätt **skapa ett vidsträckt utvecklingsområde för främjande av ömsesidig ekonomisk tillväxt, som redan har benämnts Eur-Afrika** ⁽¹⁴⁾, där EU bör spela en framträdande geostrategisk roll.

⁽¹¹⁾ EGT C 27, 3.2.2009, s. 82, EUT C 277, 17.11.2009, s. 92 och EESK:s yttrande om "Energi och klimat som en viktig del av den förnyade Lissabonstrategin" (se sidan 36 i aktuell utgåva av EUT).

⁽¹²⁾ KOM(2007) 581 slutlig.

⁽¹³⁾ EUT C 175, 27.7.2007, s. 57.

⁽¹⁴⁾ Senast av A. Riccardi, i samband med utdelningen av Karl den stores pris i Aachen den 21 maj 2009.

4.3.7 Den betydelse som tillmäts den externa dimensionen antyder att **EU ämnar inleda en ny politisk fas av sitt eget enande** som inriktas på utveckling av systemet för förbindelser med resten av världen, och på så sätt hämta ny kraft och nya resurser för att kunna fullborda den europeiska modellen för social marknadsekonomi och därigenom garantera sin befolkning en framtid präglad av framsteg och fred. Det skulle vara **ett sätt att befästa Europeiska unionens grundläggande principer**, där de båda aspekterna av det europeiska projektet – den inre och den yttre – alltifrån Schumandeklarationen till Romfördragets inledning var tätt sammanflätade och berikade varandra.

5. Några mer specifika förslag

5.1 Mer enhetlighet och proaktivitet vad gäller allmänpolitiska åtgärder

- EU:s insatser för att reformera det multilaterala systemet och förbättra globaliseringens grundläggande normer kräver en **tudelad process för att skapa samstämmighet mellan EU:s inre och yttre politik och ett mycket intensivare samarbete med medlemsstaterna**.
- **Främjandet av den sociala lagstiftningen**, förhandlingarna mellan arbetsmarknadsparterna och de universella systemen för socialt skydd måste utgöra ett centralt inslag i utvecklingspolitiken och EU:s förhandlingsmandat.
- Utbyggnad av utbildning och fortbildning, grundläggande arbetsnormer, utveckling av det sociala skyddet, jämställdhet och integration av mindre gynnade grupper (funktionshindrade, etniska minoriteter etc.) bör alltid prioriteras i EU:s samtliga yttre åtgärder.
- EU måste **utmärka sig genom respekten för sina åtaganden**. Detta gäller särskilt målet att 0,7 % av BNP ska avsättas till utvecklingsstöd och EU:s ständigt upprepade utfästelse att låta andra nationer och regioner få del av de egna framstegens resultat och instrument. Ett särskilt åtagande att blåsa nytt liv i partnerskapet Afrika–EU är här av yttersta vikt.
- **Väsentligt ökade resurser** till och investeringar i utvecklingsländerna inom ramen för det framtida **Köpenhamnsavtalet i december 2009** kan utgöra en enastående möjlighet till gemensam utveckling och gemensamma framsteg. Den nya Lissabonstrategin kan på så sätt utgöra en ram för de forsknings-, innovations-, investerings- och kunskapsalternativ som kan främja **en ny världsomspännande "grön" tillväxt**.
- Det krävs **ökad övervakning av och insyn i handelsförhandlingarna**, liksom ett förstärkt deltagande av det civila samhället i detta system av externa förbindelser och förhandlingar.
- EU bör **främja regional integration** och fortsätta att vara en förebild för andra aktörer. Makroregioner är en företeelse som ska spridas och vidareutvecklas, och EU kan och bör spela en viktig roll också för utvecklingen av det mellanregionala samarbetet, som vid sidan av avregleringen av handeln bör omfatta utvecklingssamarbete, politisk dialog och kulturellt samarbete.
- Mot bakgrund av den **utmaning som livsmedelsförsörjningen** utgör och med sikte på ett fullt förverkligande av den grundläggande mänskliga rätten till sunda, säkra, hållbara livsmedel i tillräcklig mängd ⁽¹⁵⁾, bör en översyn av de nuvarande förhandlingsmandaten göras, där man erkänner jordbruksprodukternas särart och vidtar lämpliga åtgärder för att behålla variationerna i fråga om produktions- och marknadsvillkor. På så sätt kan man blåsa nytt liv i de viktigaste handelsavtalen om andra varor med utgångspunkt i de ekonomiska partnerskapsavtalen.
- Med hänsyn till **kriteriet "handelspotential"**, som förbinder varje områdes tillväxttakt med storleken på respektive marknad, bör man vid sidan av de regionala avtalen med AVS-länderna vidareutveckla och på nytt ta upp bilaterala och regionala avtal med Sydasiatiska nationers förbund (Asean), Korea, Indien, Ryssland, Mercosur och länderna i Gulfstaternas samarbetsråd.
- **Kina bör särskilt prioriteras**, både på grund av EU:s omfattande offensiva och defensiva intressen i landet, som innebär betydande förhandlingsmarginaler, av den stadigt ökande interaktionen parterna emellan och av allmänt geopolitiska skäl.
- Man bör också fästa **större vikt vid de bilaterala förbindelserna med USA, Japan och Kanada**, som vad gäller handelspotential ligger på 1:a, 3:e respektive 8:e plats. De transatlantiska förbindelserna måste återupptas för att minska friktionsfaktorer och maximera synergieffekterna genom ökad konvergens mellan institutioner och politiska insatser ⁽¹⁶⁾.
- Inför en eventuell **utvidgning av EMU-området** under de närmaste åren skulle euron kunna få spela en viktigare roll som en stark global valuta, vilket oundvikligen kommer att kräva en enhetlig representation i olika internationella ekonomiska och finansiella sammanhang.

5.2 Fler instrument för styrning och för sektorspolitiken

- I samband med en utökad extern EU-verksamhet är det också nödvändigt att **integrera den externa dimensionen av politikområden som forskning, miljö, utbildning och sysselsättning**.

⁽¹⁵⁾ Se rapporten om rätten till livsmedel från FN:s särskilde föredragande Olivier De Schutter, *Doha Trade Round Will Not Prevent Another Food Crisis*, 9 mars 2009.

⁽¹⁶⁾ EUT C 228, 22.9.2009, s. 32.

- Man bör i dag kunna utse **en liten grupp kommissionsledamöter med det specifika uppdraget att leda EU:s alla yttre politikområden** (handel, utveckling, migration, externa aspekter av konkurrenspolitiken och inre marknaden, energidiplomati etc.). Denna grupp ska för omvärlden och vid de viktigaste internationella forumen visa upp en synbart mer enad och samlad bild av EU. Ett snabbt ikraftträdande av Lissabonfördraget och den nya roll som den högre representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ska spela kommer att borga för en positiv framtida utveckling.
  - I väntan på att EU ska få en enad representation inom de viktigaste internationella institutionerna (Bretton Woods, G8/14 och G20) borde **EU:s medlemsstater** bilda mer samstämmiga grupperingar inom de enskilda institutionerna eller vid toppmöten på hög nivå för att **systematiskt samordna sina respektive ståndpunkter och så långt som möjligt tala med en enda röst**.
  - Det är mycket angeläget att EU visar sig utanför sina egna gränser **i form av gemensamma handelsdelegationer** som kan stärka den totala europeiska strategiska närvaron, särskilt i förhållande till EU:s främsta handelspartner.
  - EU måste öka stödet till de egna företagens internationaliseringsprocess, särskilt vad beträffar deras förmåga att etablera sig i och anpassa sig till förhållandena och utvecklingen på de olika marknaderna.
  - EU bör försöka förmå WTO att i sina mål inkludera **arbetslagarrättigheter, industriell utveckling, skapande av värdig sysselsättning och den miljömässiga dimensionen**. På samma sätt måste de internationella finansinstitutionerna göra det till en prioritering att verka för anständigt arbete och hållbar utveckling.
  - De europeiska multinationella företagen måste uppmontras att i enlighet med det **europeiska begreppet "företagens sociala ansvar"**, främja den sociala dialogen i företag och sektorer i de olika länder där de verkar. Man måste lyfta fram de välfungerande metoder som redan tillämpas vid flera europeiska företag på grundval av OECD:s "grundprinciper" och ILO:s sociala normer, liksom alla övriga initiativ som genomförts av en lång rad icke-statliga aktörer och aktörer inom den sociala ekonomin inom områdena utbildning, hälso- och sjukvård och främjande av bättre levnads- och arbetsvillkor.
  - EU bör utarbeta **en proaktiv och global migrationspolitik som underlättar utvecklingen** i såväl migranternas ursprungsländer som i mottagarländerna, med särskild tyngdpunkt på kampen mot människohandel, kompetensflykt och invandrarnas penningöverföringar, som i dag utgör ansevärd finansflöden ⁽¹⁷⁾.
  - **De statliga fondernas växande betydelse** inom den globala ekonomin och den viktiga roll som staten spelar i de framväxande ekonomierna som dessa fonder kommer ifrån utgör tveklöst en stor möjlighet för de viktigaste utvecklade ekonomierna och också för återhämtningen inom den internationella ekonomin, men innebär samtidigt en geopolitisk risk för att EU mister sin dominans inom strategiska sektorer och teknikområden. **EU måste utforma en egen samordnad ståndpunkt i frågan** utifrån kraven och bestämmelserna i de gällande fördragen, men också en tydligare och mer enad ståndpunkt i fråga om försvaret av de nationella intressena, som i allt högre grad ska förstås som ett "europeiskt intresse".
  - Den specifika kompetens som **Europeiska tekniska institutet besitter inom de olika partnerskapen**, särskilt vad gäller en möjlig utvidgning till utomeuropeiska länder av samarbetet inom de s.k. kunskaps- och innovationsgrupperna (expertnätverk mellan institut för högre utbildning, forskningsinstitut företag och andra berörda aktörer).
- 5.3 *Ökat deltagande av arbetsmarknadsparterna och organisationerna i det civila samhället*
- I en dialog med de viktigaste aktörerna inom ekonomi och samhälle i EU **bör man på alla vis hjälpa det europeiska civila samhället att sträva efter och utforma gemensamma strategier** för att möta de utmaningar och möjligheter som globaliseringen medför. Ett **bättre utnyttjande av de nationella ekonomiska och sociala råden och liknande organisationer**, av de viktigaste europeiska nätverken och organisationerna för arbetsmarknadsparterna, det organiserade civila samhället och den sociala ekonomin, kan främja ett övergripande egenansvar och spridning av bästa praxis.
  - EU bör verka för **ett bredare deltagande av och en dialog med arbetsmarknadens parter och med det civila samhället i tredjeländer** för att göra EU:s handelspolitik, utvecklingspolitik och politik för yttre förbindelser i allmänhet mer synlig och enhetlig. Det handlar särskilt om att upprätta system för strukturerad och fortgående dialog med de organisationer som verkar för regional och global integration, och också om att verka för att de rådgivande instanser som företräder det organiserade civila samhället ska erkännas i handels- och associeringsavtal.
  - Den kontaktgrupp för det civila samhället som inrättades för flera år sedan av GD Handel, ett initiativ som föll så väl ut, är ett gott exempel som bör följas av flera.

⁽¹⁷⁾ EUT C 120, 16.5.2008, s. 82 och EUT C 44, 16.2.2008, s. 91.

- **EESK har steg för steg byggt upp ett strukturerat kontaktsystem** ⁽¹⁸⁾ som inom den interinstitutionella dialogen utgör en viktig grund för en kontinuerligt ökad aktiv medverkan av det civila samhället i nästan alla delar av världen. **På området övervakning** anser sig EESK kunna spela en aktiv roll, som kommittén redan skaffat sig i några specifika fall. Det gäller t.ex. de institutionella uppgifter som fastställts i Cotonouavtalet med AVS-länderna, de gemensamma rådgivande kommittéerna med de länder som har påbörjat processen för anslutning till EU och arbetet inom Euromed och Mercosur. De dokument, yttranden och slutdeklarationer som varje år är resultatet av de många möten som EESK anordnar inom detta system utgör **en viktig källa för analyser och förslag om deltagardemokrati för hela spektrumet av unionens yttre förbindelser.**
- EESK skulle dessutom kunna anordna särskilda **seminarier eller andra återkommande möten för att rådfråga ekonomiska och sociala intressegrupper i berörda länder och regioner**, där så är lämpligt inom ramen för redan befintliga rundabordssamtal och mötesformer. Syftet skulle vara att jämföra de olika strategier som antagits i varje område och region i världen och att dela med sig av goda metoder och därmed bidra till en bättre definition av EU:s yttre insatser och till den framtida utvecklingen av Lissabonstrategin efter 2010 samt till utvecklingen av de olika parternas strategier.

Bryssel den 4 november 2009

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Mario SEPI

⁽¹⁸⁾ Se arbetsprogrammet för EESK:s facksektion för yttre förbindelser, <http://eesc.europa.eu/sections/rex/indexfr.asp>.